

Onder de titel *Vergankelijkheid* behandelt Artphy in Onstwedde thema's als verval, recycling en duurzaamheid. De 'blauwe kunstkathedraal' biedt vooral ruimte aan grote en imposante werken van jonge hedendaagse kunstenaars.

Illand Pietersma

Mathieu Klomp - *Krijger* (detail), Joyce Zwerver - *In between* (detail), Marieke Bolhuis - *Idol F* en *Mirror-mirror* (vlnr.)

Verval in nieuwe galerie

Artphy bevindt zich in een herbouwde boerenschuur in Onstwedde, die ruim een jaar geleden opening. Met deze galerie – die moet uitgroeien tot culturele ontmoetingsplek – was er ineens 900 vierkante meter aan ruimte voor hedendaagse kunst in Oost-Groningen. Het gebouw is opgetrokken uit ruw beton en stalen dragers in opvallend blauw en biedt ruimte aan grote, monumentale werken.

Meteen al indrukwekkend zijn de plastic beelden die Mathieu Klomp maakt van simpele folie. Door het dunne plastic licht te smelten, 'boetseert' hij levensechte figuren. In *Krijger* staan naakte mensen op een rij vol verwachting met geopende handen, klaar om iets te krijgen. Eromheen is echter een schimmig tafereel van zwarte figuren. Tegenover een soort hemelse onschuld staat een helse wereld vol wantrouwen, onderdrukking en desinteresse.

Een ander opvallend werk is de installatie die Joyce Zwerver speciaal voor Artphy maakte. Aansluitend op de ultramarijnen pilaren van Artphy nam ze blauwe stof, waarmee ze twee enorme volumes creëerde. De twee grote blokken benadrukken de hoogte en de inhoud van de gigantische tentoonstellingschuur. Omdat de stof transparant is, blijft het werk licht. Tussen de twee volumes hield Zwerver een smalle doorgang, waardoor je het werk kunt ervaren en zij de kolosale installatie toch een menselijke maat gaf.

Hoe deze werken precies aansluiten op *Vergankelijkheid* is niet helemaal duidelijk.

Dat is wel het geval bij het duo Elise van der Linden en Dirk Zegel. Zij lieten zich onder meer inspireren door leegstaande gebouwen in Oost-Duitsland. Van der Linden legde die vast in foto's. Die losse foto's laste ze via de computer aan elkaar tot films. Het zijn bevreemdende video's, waarin de camera achteruit lijkt te gaan in lange duistere gangen en lege ruimtes. Door ramen zijn vage silhouetten te zien van langs snellende figuren en voertuigen. De donkere, jachtige schimmen hebben iets onheilspellends. Er kon wel oorlog in de lucht hangen.

De keramieken bouwsels die haar partner Zegel maakt zijn casco's met openingen, waar de ramen en deuren uit geslagen lijken. Zegel wil vooral de binnenkant van zijn werken laten zien, die vaak minutieus zijn opgebouwd. Daarom slaat hij er bewust hoeken van af. In een soort toren van Babel, die hij voor deze tentoonstelling heeft gemaakt, verschijnen dan allerlei details als

trappetjes en doorgangen.

Zo hoeft het in Artphy niet alleen maar grotesk en monumentaal te zijn, maar is er ook aandacht voor het kleinere. Tanja Isbarn maakt naast metersgrote doeken die gaan over afval, ook kleine koraalsculpturen van dunne keramiek. Daarmee toont ze de kwetsbaarheid van koraalriffen, die bedreigd worden door milieuvervuiling en klimaatverandering.

Flos Pol uit Kloosterburen zag zich geconfronteerd met vergankelijkheid toen ze wier uit de Waddenzee op papier plakte. De prachtige groene kleur verdween uiteindelijk. Wat overbleef waren lichtbruine, abstracte tekeningen, die toch letterlijk naar de natuur gemaakt zijn. In haar schilderijen weet ze de frisse kleur te bewaren. Ook hier zit Pol op de grens van abstractie en figuratie en vangt ze met expressief groen, zandbruin, lichtblauw en verdunde verflopers de sfeer van het Wad met zijn natte kwelders.

Flos Pol - zonder titel, Elise van der Linden - *Human Nature*, Dirk Zegel - *Ereis* (vlnr.)

Vergankelijkheid, t/m 24 maart in Artphy, Kempkebosweg 2, Onstwedde. Open: vr-zo 13-17.

Ochtendballet

Hoho, zegt *Blote Bet*, als we over de Herebrug de stad Groningen in willen. Bedenk eerst dat deze stad haar rijkdom aan Landbouw en Veeteelt te danken heeft. Vandaar die korenaren rond mijn jeugdige middel en dat kalfje onder mijn rechervoet. Stoer sta ik zonder kleren in de Westenwind. De winter wil nog wel eens een toefje sneeuw op mijn hoofd leggen.

Blote Bet, zoals het bronzen beeld van beeldhouwer Wladimir de Vries in de volksmond heet, wekt als jonge, stoere maagd van 3 meter hoog de associatie met wederopbouw en hard ploeteren. Maar sinds de jaren zeventig viert ze het leven en de vrijheid. Dat ze niet alleen bloot, maar ook minderjarig is, ligt in onze tijd wel in de taboesfeer.

Deze weken doet ze in de ochtenduren als het onbewolkt is iets bijzonders. Dan vliegt haar schaduw speels en frivool van haar natuurstenen sokkel van de basculebrug en blijft zich een tijdje koesteren in het zonlicht op de betonnen pijler. Als een vertraagd afgedraaide film beweegt ze dan van links naar rechts tot ze er genoeg van heeft. Dan

Vanaf links *Blote Bet*, Herebrug en schaduw (maandag 25-02-19, 11.15 uur) in Groningen. FOTO LIESBETH HONDERS

springt ze lenig op het gras langs de oever van het Verbindingskanaal en doet haar balletoefeningen. Dat is het moment dat hier op foto is vastgelegd.

Beeldhouwer Wladimir de Vries (1917-2001) werd in 1952 gevraagd om 'iets zinvols' voor de Herebrug te bedenken. Een soort *Steden-*

maagd, maar wijzend naar de Ommelanden, naar landbouw en veeteelt waar alle rijkdom vandaan kwam.

Het ontwerp werd door de gemeente echter 'te pril' bevonden. Daarom paste De Vries zijn tienermodel een beetje aan, wat bredere taille, steviger benen, misschien haar borsten iets meer opgedikt – opdrachtgevers en kunstenaars... altijd lastig. En niemand die er meer wat van zei.

Meestal letten voorbijgangers niet zo op de schaduwen van de dingen, wel op de dingen zelf. Maar als je de schaduwen eenmaal hebt ontdekt, zie je er steeds meer. Hoe niet alleen *Blote Bet*, maar de hele zonverlichte stad zich als één schaduw door de straten en over de pleinen beweegt.

Als Wladimir de Vries nog had geleefd, zou hij vast elke ochtend langs de oever zijn gaan zitten om de schaduw van zijn schepping te zien dansen. Nu kan het nog, als de zon in de loop van de weken hoger komt te staan, is het voorlopig uit met de pret.

ERIC BOS
www.visualia.nl

VISUALIA 1251

De schaduw van het beeld *Landbouw en Veeteelt* is bij zonlicht elke ochtend te zien tussen circa tien uur en half twaalf aan de oostkant van de brug.

